

Kohti vastuullista ja kestäväää matkailuliiketoimintaa - taloudellinen ja kokonaisvaltainen vastuullisuus

Sustainable tourism

Responsible travel

Memorable experience

Climate change

Local culture

Environmental protection

Economic benefits

Ecotourism

Economy

Social development

Traditions

Green
tourism

Ecofriendly gestures

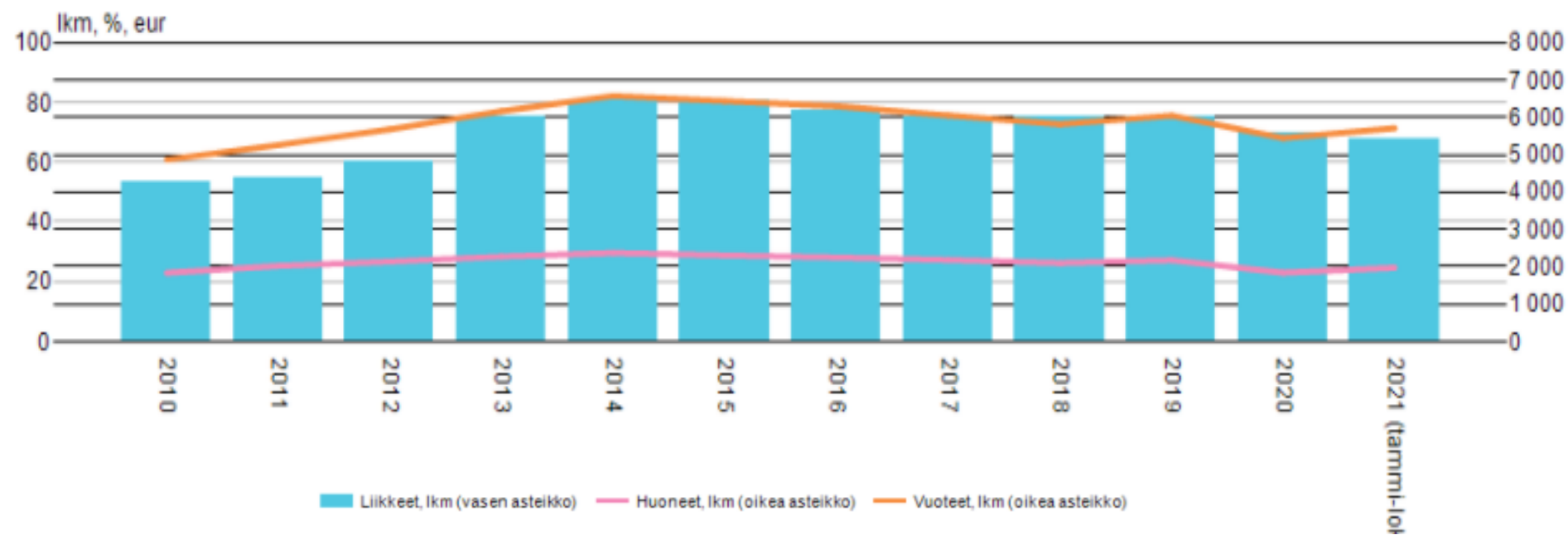
Responsible
travel

Massaturismi Saimaalla?

Majoitusliikkeiden keskimääräinen vuosikapasiteetti ja sen käyttö muuttujina Tiedot ja Vuosi. AL Etelä-Savo.

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 (tammi-lokakuu)
AL Etelä-Savo	Liikkeet, lkm	53	55	60	75	81	81	77	75	75	75	70	68
	Huoneet, lkm	1 840	2 024	2 141	2 276	2 372	2 307	2 254	2 185	2 104	2 179	1 843	1 978
	Vuoteet, lkm	4 870	5 261	5 682	6 169	6 577	6 439	6 301	6 057	5 820	6 050	5 449	5 714

Mitä luvut kertovat?

Ulkomaalaisia saapui 2019 48 000 pax
Kotimaisia vajaa 300 000

Yöpymiset, lkm	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 (tammi- lokakuu)
Yhteensä	549 037	652 101	659 101	766 723	722 866	661 177	661 651	664 124	652 407	656 340	510 422	554 164
Kotimaiset	439 581	518 733	500 871	560 232	535 783	521 629	524 653	504 650	500 942	509 156	470 731	521 779
Ulkomaiset	109 456	133 368	158 230	206 491	187 083	139 548	136 998	159 474	151 465	147 184	39 691	32 385

		Saapuneet									
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 (tammi- lokakuu)
AL Etelä- Savo	Yhteensä	335 953	358 692	354 701	343 538	338 724	349 938	338 806	344 444	288 814	317 948
	Kotimaiset	270 762	281 143	285 114	293 031	291 368	290 846	286 684	296 228	277 515	309 571
	Ulkomaiset	65 191	77 549	69 587	50 507	47 356	59 092	52 122	48 216	11 299	8 377

Mikä on alueen kantokyky?

**Millaisilla matkailijamäärillä ollaan siinä tilanteessa,
että luonto on uhattuna?**

Mikä on Breakeven Point?

Taloudellinen kestävyys ja merkitys alueelle

- Työpaikkoja
- Palveluja
- Jokainen matkailueuro tuo muille toimialoille 0,56 €
- (Vero)tuloilla ylläpidämme myös huolta luonnonarvoistamme ja ympäristöstä
- Kansainvälinen matkailija käyttää rahaa kohteessa 25-50% enemmän kuin suomalainen

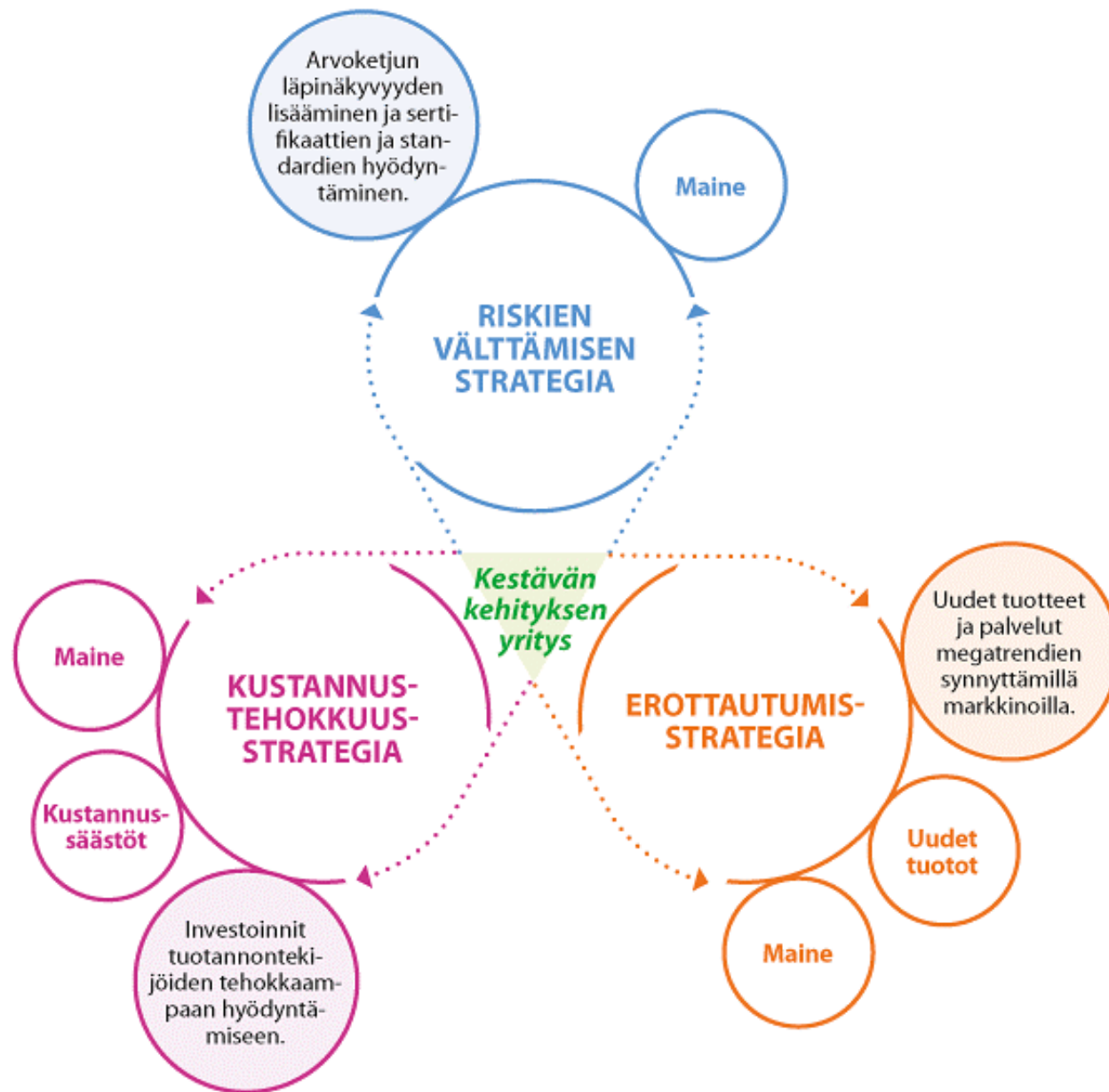

Haasteita

- Muutto tappio – ikääntyvä väestö
- Työvoimapula
- Koulutuksen ja sen mukana pääoman karkaaminen suuriin kasvukeskuksiin
- Yrittäjyys ei ole houkutteleva vaihtoehto
- Lyhyt High Season
- Ympäri vuotistamisesta puhutaan –mutta?

Taloudellinen kestävyys matkailussa

- Keskitytään määrän asemesta laatuun
- Innovatiiviset uudistukset tekevät tuotteista entistä mielenkiintoisempia.
- Nykyajan kuluttajat vaativat korkealaatuisesti tuotettuja yksilöllisiä ja kestävästi suunniteltuja tuotteita ja palveluja – oikea hinnoittelu
- Vastuullisuus on myös taloudellista; jätteen lajittelu, kierrättäminen, energiatehokkuus...
- Ympärivuotisuuden kehittäminen
- Saavutettavuuden parantaminen

Mitä on kestävä matkailu?

Maailman matkailujärjestön ja Yhdistyneiden kansakuntien ympäristöohjelman vuonna 2005 asettamat kestävän matkailun päätavoitteet ovat seuraavat:

1. **Taloudellinen elinkelpoisuus:** Varmistetaan matkailukohteiden ja yritysten elinkelpoisuus ja kilpailukyky, jotta ne voivat jatkaa menestymistä ja hyötyä pitkällä aikavälillä.
2. **Paikallinen vauraus:** maksimoida matkailun panos isäntäkohteen taloudelliseen hyvinvointiin mukaan lukien paikallisesti säilytettävien vierailijamäärien osuus.
3. **Työllisyyden laatu:** Paikallisten työpaikkojen määrän ja laadun vahvistaminen, palkkataso mukaan luettuna, palvelun ehtoja ja saatavuutta kaikille syrjimättä sukupuolen, rodun, vammaisuuden tai muun perusteen takia.
4. **Sosiaalinen pääoma:** Tavoitteena on mahdollistaa laaja ja oikeudenmukainen taloudellisen ja yhteiskunnallisen hyödyn jakautuminen matkailusta koko vastaanottajayhteisössä, mukaan lukien köyhiä koskevien mahdollisuuksien, tulojen ja palvelujen parantaminen.
5. **Vieraiden odotusten täyttäminen:** tarjota vierailijoille turvallinen, tyydyttävä ja täyttävä kokemus, joka on kaikkien saatavilla syrjimättä sukupuolen, rodun, vammaisuuden tai muun perusteen takia.
6. **Paikallisvalvonta:** Paikallisyhteisöjen sitouttaminen ja vahvistaminen alueen suunnittelussa ja päätöksenteossa matkailun hallinnoinnissa ja tulevassa kehityksessä muiden sidosryhmien kanssa.

Mitä on kestävä matkailu?

7. **Yhteisön hyvinvointi:** ylläpitää ja vahvistaa elämänlaatua paikallisyhteisöissä, mukaan lukien yhteiskunnalliset rakenteet ja resurssien saatavuus, mukavuudet ja elämää tukevat järjestelmät, vältetään kaikenlainen sosiaalinen huononeminen tai väärinkäyttö
8. **Fyysinen koskemattomuus:** ylläpitää ja parantaa maaseutualueiden sekä kaupunkien että maaseudun laatua ja välttää ympäristön fysikaalinen ja visuaalinen huonontuminen
9. **Biologinen monimuotoisuus:** Tuetaan luonnonsuojelualueiden, elinympäristöjen ja luonnonvaraisten eläinten suojelua ja minimoidaan niiden vahingoittuminen
10. **Resurssitehokkuus:** vähäisten ja uusiutumattomien resurssien käytön vähentäminen matkailualan ja palveluiden kehittämisessä ja toiminnassa
11. **Ympäristön puhtaus:** minimoidaan ilman, veden ja maaperän sekä matkailualan yritysten ja vierailijoiden aiheuttaman jätteen syntyminen.

Mitä on vastuullinen matkailu?

- **Toimet**, joilla kestävä kehitys toteutuu
- Huomioi kaikki kestävän kehityksen osa-alueet
- Kuluttaminen tapahtuu vastuullisella tavalla
- Matkailun yritystoiminta on kestävää ja kannattavaa liiketoimintaa, jossa huomioidaan suorat ja epäsuorat vaikutukset ympäröivään yhteiskuntaan
- *Vastuullisuus matkailussa tarkoittaa valintoja, tekoja ja viestintää.*

Saavutettavuus - Houkuttelevuus

- Matkailualueena ulkomailla tuntematon
- Onko alue riittävän houkutteleva?
- Onko meillä tarpeeksi palveluja täyttämään asiakkaiden tarpeet? Palvelun laatu?
- Saavutettavuus julkisilla kulkuvälineillä on heikkoa
- Mökkimatkailijalle oma auto lähes välttämätön

*Matkailun kansainvälistä saavuttavuutta
tukeva liikennejärjestelmäsuunnittelu ja
liikennejärjestelmän kehittäminen*

Loppuraportti 12.6.2019

Lentoliikenteellä
rakennetaan
kansainvälisen
matkailun perusta

MATKANJÄRJESTÄJÄT: LENTOLIIKENNE MÄÄRITTÄÄ MATKAILUTUOTTEEN MENESTYMISEN

KYSYMYS:

"MIKÄ ON LENTOLIIKENTEEN MERKITYS,
KUN VALITSETTE MATKAILUKOHDETTA?"

KAIKEN PERUSTA

*Jos ei ole
lentoja, ei ole
matkailukohdetta*

*Lentoyhteisistä
päätetään
ensimmäisenä,
sen jälkeen
itse tuotteesta*

*Valitsemme
charter-toimijana
kohteemme sillä perusteella,
ettei sinne lennetä
suoria reittilentoja
kotimaastamme*

*Kaikki
saavutettavuuteen
liittyvät kompromissit
vaikuttavat tuotteen
hintaan*

*Jos asiakkaat
eivät pääse kohteeseen
nopeasti, he valitsevat
toisen kohteen*

*Lentoyhteydet on
yksi avaintekijöistä
päätöksenteossa -
riippumatta siitä
miten hieno
matkailukohde on*

*Saavutettavuudella
on **SUURIN ROOLI**
päätöksenteossa.
Sen jälkeen päätetään
tuotteista ja niiden
paketoinnista.*

MATKAILUBISNEKSEN PERUSTA

*Lennot määrittävät
tuotteen menestymisen.
Tuote itsessään on helppo
tuottaa ja toteuttaa
korkealaatuisena.*

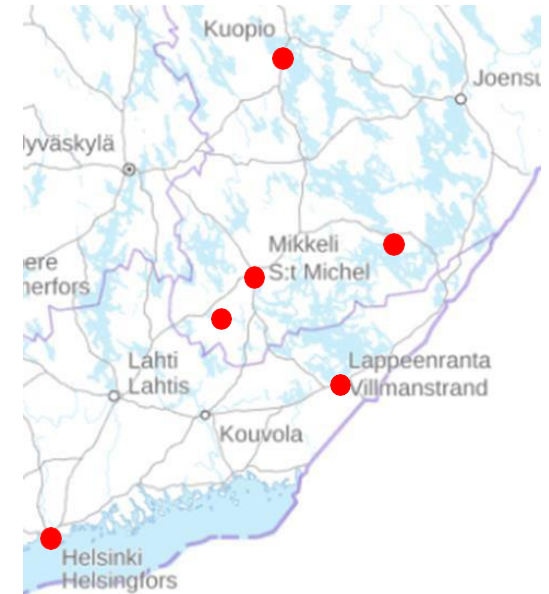
Kysely lähetettiin 200 matkanjärjestäjälle Visit Arctic Europe -hankkeen yhteydessä. Kyselyyn vastasi 55 matkanjärjestäjää, joista suurin osa oli pieniä, yksilöllisempään matkailuun keskittyneitä toimijoita.

Kuva: Kiila Consulting
Lähde: Visit Arctic Europe -hanke

Matkailua tukevat liikennepalvelut

- Kaukoliikenteen runkoyhteytenä valtakunnallisesti ja myös maakunnan alueella toimii raideliikenne
 - Mikkeli, Mäntyharju ja Savonlinna asemapaikkakuntia
- Raideliikenteellä matkanopeudet kaupunkien välillä ovat kilpailukykyisiä, osin parempia henkilöautomatkoihin verrattuna
 - Raideliikenteellä kv-vaikutusta Pietarin kautta
 - Kotimaan matkailu perustuu alueella lähes täysin henkilöautoliikenteeseen, joka näkyy myös tieverkon kuormittumisena kesäkuukausina
- Linja-autoliikenteen palvelutaso on heikohko koko alueella vitostietä lukuun ottamatta
 - Alueen sisäinen liikenne ei tarjoa soveltuvia yhteyksiä edes seutukeskusten välillä etenkin koulujen loma-aikoina
- Vuokra-autopalveluita saatavilla lähinnä suurimmista kaupungeista (Savonlinna ja Mikkeli), joukko- ja lentoliikenteen solmukohteista ja osin sesonkiaikaan myös matkailukohteista
 - Vuokra-autojen joustava käyttö ja helppo saatavuus keskeistä erityisesti kansainvälisille matkailijoille

Matkailua tukevat liikennepalvelut

- Kesäsesongin joukkoliikenneyhteydet maakunnissa ovat pääosin heikot rautatieverkon ja muutaman päätien ulkopuolella.
 - Linja-autoliikenne merkittävää vain valtatiellä 5
- Joukkoliikenteen nykyinen järjestämistapa ja painotukset liikenteen hankinnoissa ei tue matkailun kehittämistarpeita eikä matkailuliikennettä
 - Asiakaspainotus KAS- ja POSELY –alueille on työmatka- ja koululaisliikenteessä. Koululais- ja opiskelijaliikenteet kouluvuoden aikana muodostavat nykyisessä käyttöoikeussopimusliikenteessä tarjonnan rungon.
 - Kesän matkailusesonkina tarjonta junaliikennettä lukuun ottamatta supistuu merkittävästi viranomaisliikenteessä ja erityisesti markkinaehtoisessa tarjonnassa.
 - Matkailu- ja muu elinkeinojen edellytyksiä tukeva liikenteen järjestäminen on nykyisessä järjestämismallissa erittäin vaikeaa, mikäli markkinaehtoista ratkaisua ei suoraan löydy.

Yhteenveto

kehittämistarpeista ja tavoitteista

Liikennepalvelut

Liikennepalvelut ostettavissa ja sovitettavissa matkailutuotteen kanssa

Yhteydet paikalliskeskuksiin ja matkailukohteisiin

Yhteydet alueen sisällä solmujen ja matkailukohteiden välillä

Yhteydet ja matkaketjut päämarkkinoille

Infrastruktuuuri

Alueella on saavutettavuuden mahdollistama liikenneverkko

Tie- ja rataverkko mahdollistavat kapasiteetiltaan matkailun kasvun. Pääteiden ulkopuolisen tieverkon kunnan heikkeneminen voi jatkossa muodostua merkittäväksi pullonkaulaksi myös matkaillulle.

Liikenneverkon kunnosta huolehditaan ja kunnossapito on oikein mitoitettu

Matkailijoille on tarjolla reaaliaikaista olosuhde- ja reittivaihtoehtotietoa

Kansainvälinen saavutettavuus

Lentoasemien ja lentoyhtiöiden tarjonta on integroitu alueen matkailukohteisiin

Kohdemarkkinoilla on tieto lentoyhteydestä ja alueen matkailukohteista

Lentoasemalta on reittilentoja suoraan pääkohdemarkkinoille

Aluetta palvelee kansainvälinen lentoasema

Matkailuyritykset ja vastuullisuus

- Pienyrityksillä resurssipula- ei usein aikaa eikä tekijöitä
- Kestävän kehityksen kokonaisvaltainen hahmottaminen heikkoa – yleisesti puhutaan niin paljon ekologisesta kestävydestä ja ilmaston muutoksesta ja unohdetaan muut näkökulmat
- Yrityskohtaista sparrausta ja vierihoitoa –parhaat tulokset
- Lintukodossa ulkoisten uhkien havainnointi on vaikeaa
- Kun asuu Suomen puhtaimmalla alueella puhtaimman veden äärellä – monet asiat tuntuvat aika kaukaisilta

Kestävän matkailun 10 periaatetta Visit Finland

1. Teemme reilua yhteistyötä
2. Huolehdimme luonnosta
3. Kunnioitamme kulttuuriperintöä
4. Edistämme hyvinvointia, ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa
5. Suosimme paikallista
6. Panostamme turvallisuuteen ja laatuun
7. Huomioimme ilmastovaikutukset
8. Viestimme avoimesti
9. Kehitämme jatkuvasti yritystoimintaamme
10. Sitoudumme kestävän matkailun periaatteisiin

VASTUULLISUUS

SUSTAINABLE TRAVEL FINLAND

VIESTI VASTUULLISUUDESTA

SERTIFIOINNIT & OHJELMAT

ARKTINEN KESTÄVÄ MATKAILUDESTINAATIO
-PROJEKTI

KESTÄVÄN MATKAILUN PERIAATTEET

<https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/matkailun-edistaminen/vastuullisuus/kestavan-matkailun-periaatteet/>

Mikä on Sustainable Travel Finland?

Sustainable Travel Finland on kehityspolku ja merkki

- se tarjoaa yrityksille ja destinaatioille konkreettisen kestävän matkailun työkalupakin
- kestävien toimenpiteiden ja valintojen omaksuminen alueen tai yrityksen arkeen helpottuu

Sustainable Travel Finland -kehityspolun aloittaminen tai -merkin hakeminen ei maksa yrityksille tai alueille.

MIKSI?

- Kestävä matkailukohde on alueellinen myyntivaltti ja tulevaisuuden kysytyin kohde.
- Kestävä matkailu houkuttelee matkailijoita, jotka ovat valmiita käyttämään keskivertomatkailijaa enemmän rahaa ja matkustamaan myös sesonkien ulkopuolella.
- Vastuullisuustrendi on tullut jäädäkseen: matkustajat ja matkanjärjestäjät odottavat yhä enemmän, että yritykset huolehtivat toimintansa vastuullisuudesta.
- Tulevaisuudessa vain vastuulliset matkailuyritykset pysyvät mukana kilpailussa.
- Vastuullisuus kasvattaa palvelun arvoa ja vahvistaa positiivista asiakaskokemusta.
- Sustainable Travel Finland – merkki on asiakkaalle osoitus siitä, että yritys on sitoutunut vastuulliseen toimintaan.
- Vastuullinen yritystoiminta motivoi henkilökuntaa ja on tulevaisuuden rekrytoinnin myyntivaltti

Matkailun kestävyysmittaaminen esim.

- Matkailijoiden määrä alueella sesongeittain ja kuukausittain sekä paikallisasukasta kohden
- Paikallisväestön asenteet matkailuun
- Esteettömien matkailutuotteiden määrä
- Kohteen saavutettavuus julkisilla kulkuneuvoilla
- Kohteen luonnonsuojelukohteiden huomioiminen
- Hiilijalanjäljen mittaaminen
- Hiilidioksidipäästöjen kompensointi

Ajateltavaa

Suomi haluaa kestäväen matkailun ykkösmaaksi, mutta asiantuntijat pitävät sitä viherpesuna: "Matkailun haitat ylittävät sen hyödyt"

Suomi haluaa houkuttaa maahan entistä enemmän kansainvälisiä turisteja, mutta samalla pitäisi vaalia luontoa ja leikata päästöjä. Ei onnistu, sanovat kestävyysasiantuntijat.

<https://yle.fi/uutiset/3-12178467>

Sähköautojen määrä kasvaa

- [Kansainvälisen energiajärjestö IEA:n](#) mukaan sähköautojen määrä teillä saattaa kasvaa nykyisestä kolmesta miljoonasta jopa 220 miljoonaan vuoteen 2030 mennessä.
- Akkujen raaka-aineiden kysynnän on arveltu räjähtävän sähköautobuumin ansiosta. Litium-ion-akkuja käytetään sähköautojen lisäksi myös puhelimissa ja läppäreissä. Akkujen valmistamiseen tarvitaan monia metalleja ja mineraaleja. Yhtä sähköautoa varten tarvitaan muun muassa 12 kiloa kobolttia, 7 kiloa litiumia ja 36 kiloa nikkeliä.

Metalleja kaivetaan maasta lapsityövoimalla

- [Lähes 60 prosenttia](#) koboltista tulee tällä hetkellä Kongon demokraattisesta tasavallasta. [Kaivoksissa kaivetaan](#) metalleja vaarallisissa oloissa ja lapsityövoiman hyväksikäyttö on yleistä. Koboltin kaivuu on myös yhdistetty [korruptioon, aseellisiin ryhmiin](#) ja verovälttelyyn.
- [Reilu puolet](#) litiumtuotannosta tulee Etelä-Amerikasta, pääasiassa Argentiinasta ja Chilestä. Samaan aikaan kuin kaivosala tuo paikallisille työpaikkoja, litiumin tuotanto kuluttaa valtavia määriä vettä jo ennestään kuivilla alueilla. Lisäksi louhinta-alueilla asuvat alkuperäiskansat saattavat jäädä paitsi litiumin tuomista [rikkauksista](#).
- Akkuihin tulee myös grafiittia, josta kaksi kolmasosaa tulee Kiinasta, [missä kaivuu on saastuttanut juomavesiä ja peittänyt kyliä tummaan tomuun](#).

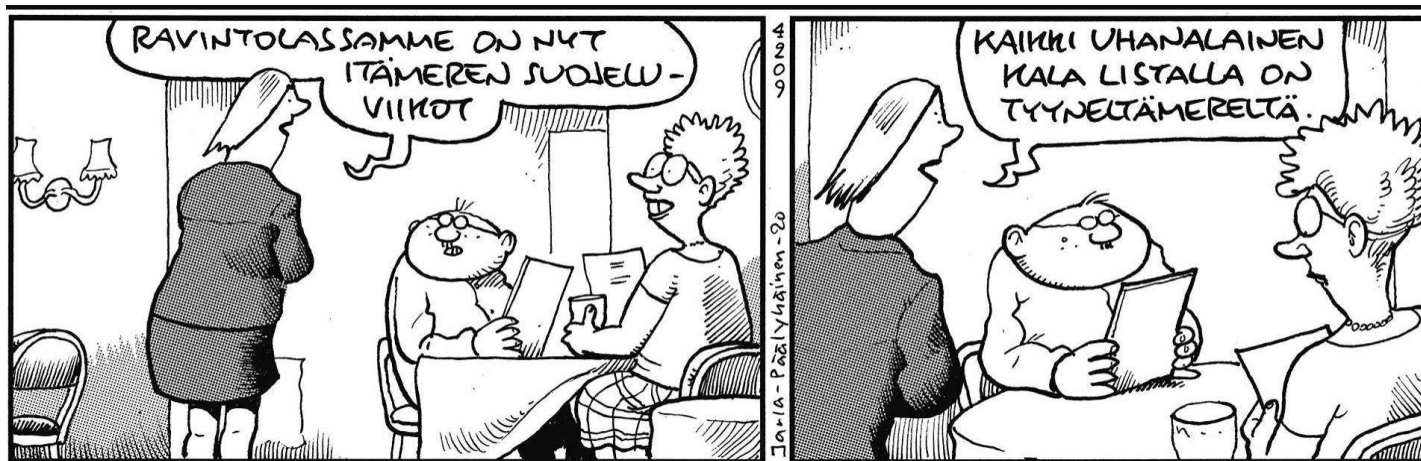
Eettisen kaupan puolesta ry: <https://eetti.fi/2019/01/08/sahkoautot-pelastavat-maailman-vai-pelastavatko/>

Suomi haluaa isomman palan

- Suomessa on meneillään varsinainen [akkubuumi](#), jonka kehitystä Suomen valtio tukee edistämällä kaivostoimintaa sekä akkutuotantoa ja -tutkimusta Suomessa.
- Meillä kaivetaan jo kobolttia ja nikkeliä, ja myös litiumin ja grafiitin louhiminen on suunnitteilla.
- Valtionyhtiö Terrafame aikoo rakentaa akkukemikaalitehtaan, jossa se muun muassa jalostaa Suomessa louhimaansa kobolttia.
- Vaikka Suomessa onkin moniin maihin verrattuna tiukempi työ- ja ympäristölainsäädäntö, kaivostoimintaan liittyy kuitenkin aina riskejä, mistä Talvivaara meitä muistutti.
- Suomen Kokkolassa jalostetaan jo 15 % kaikesta maailman koboltista. FreeportCobalt jalostamoon kobolttia tuodaan pääosin [Kongosta](#).

Kaivostoimintaa tarvitaan

- Tällä hetkellä kaivostoimintaa tarvitaan, koska jo käytössä olevat raaka-aineet eivät kierrätettynäkään riitä nopeasti kasvaviin akkutarpeisiin.
- Lisäksi kierrätys on toistaiseksi vielä lapsenkengissä. [Esimerkiksi litiumista saadaan talteen vain noin 1%](#). Monen metallin kierrätys ei ole taloudellisesti kannattavaa, vaikka teknisesti se olisikin mahdollista.
- Suomen ja muiden maiden tulisivin panostaa enemmän siihen, että jo kaivetut metallit tulisivat uudestaan käyttöön. Suomessakin vain noin 50 % elektroniikkaromusta päätyy viralliseen kierrätykseen, ja tämä on maailmanlaajuisesti korkea luku.

Eettisen kaupan puolesta ry: <https://eetti.fi/2019/01/08/sahkoautot-pelastavat-maailman-vai-pelastavatko/>

NYKYINEN MENO – BUSINESS AS USUAL – KASVATTA MATKAILUN HIILIJALANJÄLKEÄ

- Matkailun osuus ihmisen aiheuttamista kasvihuonekaasupäästöistä on yli 5 %.
- Matkailun hiilijalanjälkeä on viimeisen kymmenen vuoden aikana saatu merkittävästi pienennettyä, kun sitä lasketaan matkailijaa kohden, esimerkiksi CO₂ekv/lennetty kilometri ja CO₂ekv/majoitusvuorokausi.
- Mutta koska matkailu kasvaa niin voimakkaasti, matkailun maailmanlaajuinen hiilijalanjälki kasvaa koko ajan.

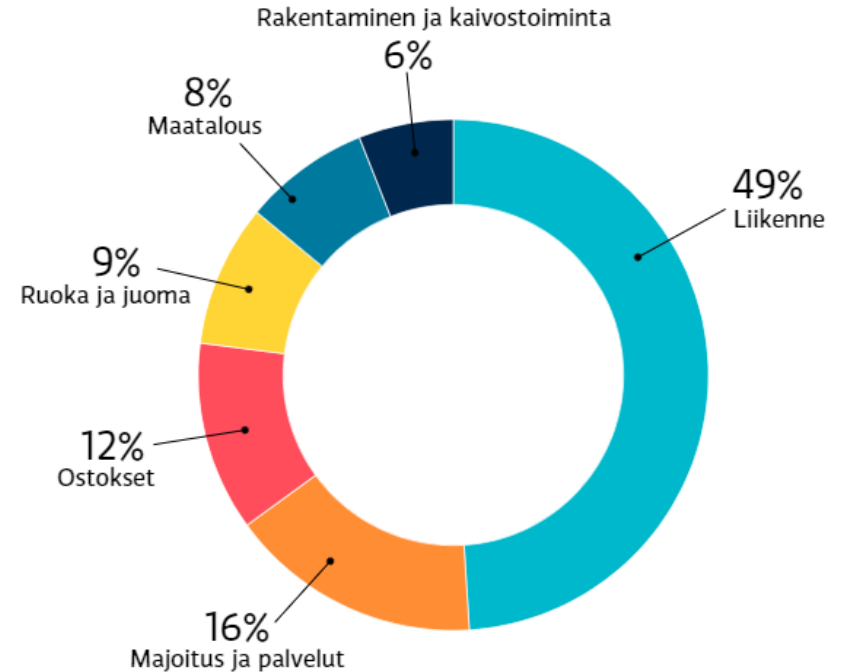
Matkailun päästöt

- Matkailun hiilidioksidipäästöistä noin 75 % tulee liikenteestä, 21 % majoituksesta ja 4 % aktiviteeteista.
- Myös ruokailuilla on vaikutusta, mutta sen osuutta on vaikeampi laskea.
- Liikenteessä lentämisen osuus on hiukan suurempi kuin automatkustuksen.
- Lentämisessä ongelmana on se, että toisin kuin maaliikenteessä, siellä fossiilisia polttoaineita korvaavien energialähteiden kehittäminen on paljon hankalampaa.
- ”Ratkaisuksi” lentoyhtiöt ja kansainvälinen Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestö ICAO tarjoavat päästökauppoja ja kompensatioita.
- ICAO:n tavoitteena on näin saada vuodesta 2020 tapahtuva kasvu hiilineutraaliksi. Itse lentämisen päästöt eivät kuitenkaan näillä keinoilla vähene.

Eettisen kaupan puolesta ry:

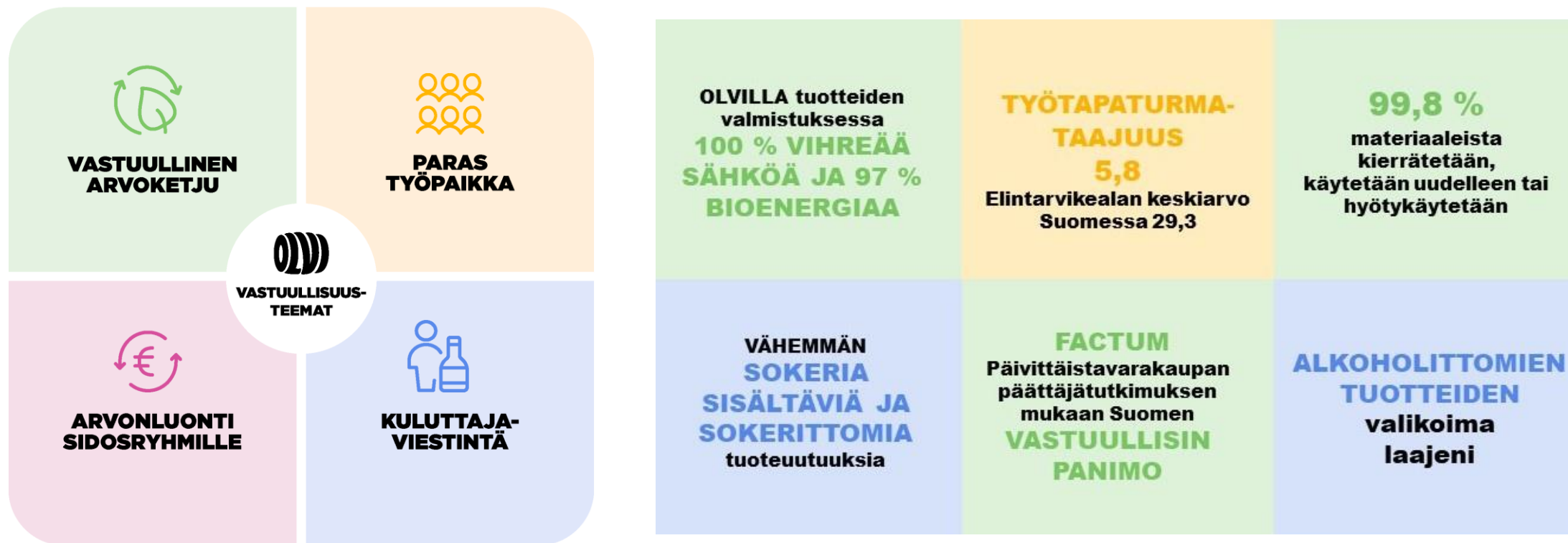
<https://eetti.fi/2019/01/08/sahkoautot-pelastavat-maailman-vai-pelastavatko/>

Globaalin turismin hiilijalanjälki

Lähde: Nature Climate Change 8, 2018 grafiikka: Riikka Tähtinen / Yle

Vastuullisuus on tekoja ja niistä viestimistä

Olutfirmakin osaa viestiä paremmin vastuullisuudesta kuin matkailuyritykset.

SOLEKKO TEHÄ.

Kiitos.

2.12.2021

Jaana Komi

Savonlinnan Seudun Matkailu Oy

jaana@visitsavonlinna.fi